

کربلای ۵ به روایت سردار شهید حاج قاسم سلیمانی
کسی فکر نمی‌کرد
از کانال ماهی عبور کنیم

صفحه ۲۴

در کربلای ۴ و ۵ چه گذشت؟
جنگ سر نوشت
بر دروازه‌های بصره

صفحه ۲۲

حمله به دژهای افسانه‌ای

«کربلای ۵ پیروزی بود یا شکست؟» واقعیت این است که بعد از گذشت ۳۵ سال از تاریخ این عملیات، هنوز برخی سؤال می‌پرسند که آیا مادر کربلای ۵ در شلمچه پیروز شدیم یا شکست خوردیم؟ عملیاتی که در سنگین‌ترین و خونین‌ترین سال جنگ رخ داد و قرار بود سر نوشت جنگ را مشخص کند. با شکست عملیات در کربلای ۴ یعنی تنها ۲ هفته قبل، روحیه نیروهای ایرانی به شدت تضعیف شده بود و فرماندهان در دوراهی بسیار سخت جنگیدن یا جنگیدن قرار داشتند.

اگر میدان جنگ را ترک می‌کردند، همه چیز از دست می‌رفت و اگر به جنگیدن ادامه می‌دادند، معلوم نبود در نبرد پیروزی به دست بیاید و شکست برای بار دوم هم دست کمی از جنگیدن نداشت. تنها راه باقی مانده بود: باید بجنگیم و باید پیروز شویم.

کربلای ۵ تنها دو هفته پس از ناکامی بزرگ در کربلای ۴ اجرا شد. نیروهای عمل‌کننده در میدان، هم به لحاظ جسمی و هم روحی آسیب فراوان دیده بودند و فرماندهان نیز یا با عملیات جدید مخالف بودند یا تردیدهای بزرگی داشتند. این ابهامات و تردیدها به برگزاری چندین جلسه مفصل و صریح میان فرمانده سپاه و فرماندهان یگان‌های عملیاتی و نیز جلسه نهایی با آیت‌الله هاشمی رفسنجانی به عنوان فرمانده جنگ در ۱۷ دی ماه سال ۶۵ یعنی دو روز پیش از اجرای عملیات انجامید و فرماندهان که عمدتاً در ابتدا موافقت کامل با این عملیات نداشتند، در نهایت برای شروع کار قانع شدند. عراق می‌دانست که ایرانی‌ها از سال ۶۱ و پس از ناکامی در عملیات رمضان، قید حمله به بصره از مسیر «شلمچه» را زده‌اند؛ به خصوص آنکه رژیم بعث از سال‌ها قبل این منطقه را با مستحکم‌ترین موانع نظیر دژ، کانال ماهی، موانع مملتی و موانع موسوم به پنج ضلعی محافظت می‌کرد و این بزرگ‌ترین سد پیش روی رزمندگان ایرانی بود. برای همین در عملیات‌های بعد، نیروهای ایرانی ۲ بار از «هور» و ۲ بار از «اروند» به سمت بصره حمله کردند که در عملیات‌های هور (خیبر و بدر) ناکام ماندند و تنها در عملیات والفجر ۸ و عبور از اروند موفق بودند که منجر به تصرف شهر مهم فو شد. تلاش چهارم نیز در کربلای ۴ شکل گرفت که به دلیل آمادگی کامل عراق و اطلاع از تاکتیک ویژه (که فرماندهان در حین اجرای عملیات متوجه آن شدند) به شکست انجامید. با این تفاسیر، در تاریکی شب ۱۹ دی ۶۵، ۲۱۵ هزار رزمنده ایرانی بار دیگر به دژهای افسانه‌ای عراق در شلمچه یورش بردند و در گستره‌ای به وسعت تنها ۴۰ کیلومتر مربع با بیش از ۶۰۰ هزار نیروی عراقی به نبرد برخاستند؛ نبردی که در نهایت هردو طرف را از نفس انداخت اما برای سر نوشت جنگ مسیری جدید را باز کرد. در سالروز انجام این عملیات افتخار آفرین و به یاد همه رزمندگان و شهدای این نبرد بزرگ، به بررسی بیشتر آن پرداختیم هر چند درست‌تر آن بود که در صفحات بیشتر، ابتدا به عملیات کربلای ۴ در اروندرود و سپس به کربلای ۵ در شلمچه می‌پرداختیم چرا که بسیاری این دو عملیات را نه جدای از هم، بلکه دو مرحله از یک عملیات می‌دانند.

